

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) เป็นต้นมา ประเทศไทยได้วางแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยใช้นโยบายเน้นการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดความเจริญอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ จะได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม การศึกษา และโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้กรุงเทพมหานครมีการขยายตัวจนมีขนาดใหญ่และระดับการพัฒนาอยู่ในขั้นสูง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) รัฐบาลได้วางแนวทางในการพัฒนาระบบ เมืองและชุมชนให้สอดคล้องและสนับสนุนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยส่วนรวมของประเทศ โดยกำหนดให้มีการพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองขึ้น เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวและการอพยพเข้าสู่กรุงเทพมหานคร และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนดแนวทางในการกระจายความเจริญและกิจการกรรมการลงทุนทาง เศรษฐกิจออกไปสู่ภูมิภาคในรูปของการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและการพัฒนาระบบชุมชนระดับ เมืองและชุมชนที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องขนาดของเมืองที่เป็นเมืองหลัก เมืองรอง ตลอดจนเมืองอื่น ๆ ซึ่งรองรับความเจริญของเมืองเหล่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงการใช้ที่ดินในเมืองแล้ว จะเห็นว่าเมืองนั้นเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดินอย่างหนาแน่น และมีความเข้มของการใช้ที่ดินสูง เมืองจึงเป็นเหมือนภาชนะที่บรรจุกิจกรรมต่าง ๆ เข้าไว้ภายใน เมืองมีหน้าที่ที่เด่นชัดและหน้าที่พื้นฐานของเมือง คือ หน้าที่ของความเป็นแหล่งกลาง (Mumford อ้างถึงใน Mayer 1969: 75) เมืองจึงเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับเมืองและในระดับภาคสำหรับเมืองบางเมือง ซึ่งหมายความว่าเมืองแต่ละเมืองต่างมีขอบเขตบริการของตัวเองโดยเฉพาะ คือ ความเป็นศูนย์กลางของชุมชนนั่นเอง

แม้ว่าจะได้มีการพัฒนาชนบทแล้วก็ตาม บริเวณชนบทก็ยังคงอาศัยบริการต่าง ๆ ในเมืองเป็นอันมาก เพราะเมืองเป็นศูนย์กลางที่คนส่วนมากรวมมาประกอบกิจกรรม ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการปกครอง เมืองจึงเป็นที่รวมของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจคือสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นหน้าที่พื้นฐานโดยตรงในลักษณะของการสะสม (Collecting) การกระจาย (Distribution) และเป็นศูนย์กลางบริการ (Service Center) ในการจัดแบ่งสินค้าและบริการสำหรับประชากรที่อาศัยอยู่โดยรอบ เขตเมือง ในทางกลับกัน กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึง การบริการ เมืองก็ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากบริเวณที่เมืองนั้นให้บริการเช่นกัน ลักษณะเช่นนี้ทางภูมิศาสตร์เรียกว่า การมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ (Spatial Interaction) ของเมืองกับพื้นที่โดยรอบ ซึ่งเมื่อพิจารณาหน้าที่ต่าง ๆ ของเมืองแล้วกิจกรรมด้านการค้าจะเป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของเมืองและกำหนดความเป็นศูนย์กลางของเมืองได้ดีที่สุด (Ullman 1967: 209)

การศึกษาเมืองในฐานะ เป็นแหล่งกลาง (Central Place) ที่ทำหน้าที่ในการให้บริการแก่พื้นที่โดยรอบ เป็นที่สนใจของนักภูมิศาสตร์เมืองมากที่สุด (Harris and Ullman 1967: 227) ดังที่ คริสตัลเลอร์ (Christaller 1966: 230) ได้ศึกษาในบริเวณภาคใต้ของประเทศเยอรมนีโดยได้อธิบายระบบชุมชนในลักษณะความสัมพันธ์ของขนาด จำนวน และการกระจายตัวของชุมชนไว้ในทฤษฎีแหล่งกลาง (Central Place Theory) ว่าชุมชนเป็นแหล่งกลางของภูมิภาคในการให้บริการสินค้าและบริการแก่พื้นที่โดยรอบ ชุมชนในพื้นที่จะมีขนาดและความสำคัญไม่เท่ากัน จึงอาจนำมาจัดลำดับความสำคัญตามหน้าที่ของการให้บริการและกิจกรรมในชุมชน (Hierarchical Functions) โดยชุมชนขนาดใหญ่จะมีกิจกรรมมากกว่า และจะมีขอบเขตการให้บริการกว้างกว่าชุมชนขนาดเล็ก แต่เนื่องจากทฤษฎีตามแนวคิดของคริสตัลเลอร์มีบางส่วนที่ไม่สามารถปรับใช้กับสภาพพื้นที่ที่เป็นจริงได้ทุก ๆ แห่ง เนื่องจากข้อสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นนั้นไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของทุก ๆ พื้นที่ เลอช (Lösch อ้างถึงใน Haggett 1979: 367) จึงได้ศึกษาในลักษณะเดียวกัน แต่เป็นลักษณะประยุกต์ โดยได้อธิบายความแตกต่างของระบบชุมชนระดับต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของชุมชนที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันทาง เศรษฐกิจ ในทฤษฎีทำเลที่ตั้ง (Location Theory)

ต่อมาได้มีนักภูมิศาสตร์ทำการศึกษา และกล่าวถึงทฤษฎีนี้อีก เช่น แบร์รี และแกร์ริสัน (Berry and Garrison) เกรฟ และ ฮาสเซอร์ (Grave and Haszer) เบคแมน (Beckman) โทมัส (Thomas) และคนอื่น ๆ อีกมากมาย (Abiodun 1967: 345) ในลักษณะที่ว่ากิจกรรมด้านการค้าและบริการในชุมชนเมืองได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเมืองในฐานะ เป็นศูนย์กลางของชุมชน ศูนย์กลางเล็กจะมีกิจกรรมการค้าและบริการ ทั้งชนิดและปริมาณในจำนวนจำกัด ในขณะที่ศูนย์กลางที่ใหญ่กว่าจะมีกิจกรรม สินค้าและบริการมากขึ้น (Berry 1967: 36) โดยที่สินค้าและบริการชนิดพิเศษ หรือสินค้าและบริการลำดับสูง (High order) จะมีจำนวนน้อยและรวมอยู่ในศูนย์กลางที่ใหญ่กว่า เพราะมีประชากรมาสนับสนุนมากกว่า ในขณะที่สินค้าและบริการลำดับต่ำ (Low order) จะกระจายอยู่ทั้งในศูนย์กลางขนาดใหญ่และศูนย์กลางขนาดเล็ก ดังนั้น จึงมีลำดับความสำคัญ (Hierarchy) ของสินค้าและบริการในเมืองเกิดขึ้น (Mayer 1969: 345) เพราะสินค้าและบริการทุกชนิดย่อมต้องมีพิสัยของสินค้าและจำนวนประชากรสนับสนุนอย่างน้อยที่สุดจำนวนหนึ่ง ซึ่งทำให้สินค้าและบริการชนิดนั้นดำรงอยู่ได้ (Berry and Garrison 1958: 304) ซึ่งมีผลทำให้เมืองในแต่ละลำดับความสำคัญแตกต่างกันในเรื่องเขตอิทธิพลหรือเขตการค้า ซึ่งการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญจะทำให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของเมืองและความสำคัญของชุมชนเมืองได้ โดยเมืองเล็กจะมีเขตอิทธิพลแคบมีหน้าที่และกิจกรรมไม่ซับซ้อน ถ้าเมืองใหญ่ขึ้นเขตอิทธิพลจะกว้างออก หน้าที่และกิจกรรมซับซ้อนมากขึ้น เมื่อมีการจัดระบบเมืองจะเห็นลำดับความสำคัญของเมืองได้ชัดเจน เมืองเล็กอาจมีอิทธิพลเฉพาะท้องถิ่น เมืองใหญ่ขึ้นมีอิทธิพลขึ้นมาระดับภาค หรือระดับประเทศ ส่วนมหานครมีอิทธิพลในระดับภูมิภาค และเมกะโกลโพลิส อาจมีอิทธิพลระดับโลกได้ (ฉัตรชัย พงศ์ประยูร 2527: 29) และจากการที่ขนาดและหน้าที่ของเมืองแตกต่างกัน แสดงว่าศูนย์กลางของชุมชนมีหลายระดับตั้งแต่ กลุ่มบ้าน (Hamlet) หมู่บ้าน (Village) เมือง (Town) เมืองใหญ่ (City) และมหานคร (Metropolis) เพื่อจะได้ทราบความสำคัญของศูนย์กลางแต่ละระดับ จึงต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของศูนย์กลางชุมชน (Berry and Garrison 1958: 145)

ภาคกลางของประเทศไทย ประกอบด้วยจังหวัด 22 จังหวัด ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่กว้างใหญ่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน และเป็นแหล่งทำการเพาะปลูกที่สำคัญที่สุดของประเทศ ทำให้มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น เฉลี่ยต่อพื้นที่ในปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 122 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งทำให้เกิดศูนย์กลางชุมชนขนาดต่าง ๆ ขึ้นมากมาย โดยเฉพาะมีศูนย์กลางชุมชนที่เป็นชุมชนเมืองระดับเทศบาลถึง 40 แห่ง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) หรือคิดเป็นร้อยละ 31.25 ของชุมชนเมืองทั่วประเทศ 129 แห่ง (กรมการปกครอง 2529) จัดว่าเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนของชุมชนเมืองมากที่สุด ซึ่งชุมชนเมืองเหล่านี้มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น สภาพทางกายภาพ ทรัพยากร นโยบายของรัฐบาลและอื่น ๆ นอกจากนี้ภาคกลางยังเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับพื้นที่ตามแนวความคิดของคริสตัลเลอร์ เกี่ยวกับทฤษฎีแหล่งกลาง คือเป็นที่ราบเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน การกระจายของประชากรในพื้นที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ และการคมนาคมติดต่อภายในพื้นที่สะดวกเท่าเทียมกัน จึงน่าจะทำการศึกษาว่าชุมชนเมืองในภาคกลางดังกล่าว มีขนาด หน้าที่ และความสำคัญแตกต่างกันอย่างไร พร้อมทั้งดูการกระจายของชุมชนเมืองว่าเป็นไปตามทฤษฎีแหล่งกลางหรือไม่

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาขนาดและหน้าที่ของชุมชนเมืองในภาคกลาง
- 2.2 เพื่อจัดลำดับความสำคัญของชุมชนเมือง
- 2.3 เพื่อศึกษาถึงการกระจายของชุมชนเมืองในแต่ละลำดับในพื้นที่ศึกษา

3. สมมุติฐาน

"ระบบชุมชนเมืองในภาคกลางขาดความต่อเนื่องกัน เนื่องจากความแตกต่างของขนาดและหน้าที่ภายในชุมชนเมือง"

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่ศึกษาคือ ชุมชนเมืองของจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคกลาง ตามการจัดแบ่งภูมิภาคของประเทศไทยโดยคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ ซึ่งมีจำนวน 21 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ชัยนาท นครปฐม นครสวรรค์ นครนายก นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา

พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลพบุรี สมุทรสงคราม สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุพรรณบุรี อ่างทอง และอุทัยธานี ทั้งนี้ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ เนื่องจากเมืองหลวงของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ จะเป็นเมืองที่ได้รับการทุ่มเทการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาและอื่น ๆ ซึ่งทำให้เมืองหลวงของประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้นขยายตัวใหญ่มาก ระดับการพัฒนาอยู่ในขั้นสูง มีผลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองหลวงกับเมืองรอง ๆ ลงมามาก ซึ่งถ้าหากกรุงเทพมหานครเข้ามาศึกษาคัดย การจัดลำดับของเมืองจะเข้าลักษณะตามกฎหมายเอกราช (Law of the Primate City) ทั้งนี้ ขุมชนเมืองในภาคกลางซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาประกอบด้วยชุมชนเมืองจำนวน 40 แห่ง เป็นชุมชนเมืองระดับเทศบาลเมือง 28 แห่ง และเทศบาลเมือง 12 แห่ง ดังนี้คือ

1. เทศบาลเมืองกำแพงเพชร	2. เทศบาลเมืองชัยนาท
3. เทศบาลตำบลวัดสิงห์	4. เทศบาลเมืองนครปฐม
5. เทศบาลเมืองนครสวรรค์	6. เทศบาลเมืองชุมแสง
7. เทศบาลตำบลตาคลี	8. เทศบาลเมืองนครนายก
9. เทศบาลเมืองนนทบุรี	10. เทศบาลเมืองบางบัวทอง
11. เทศบาลเมืองปทุมธานี	12. เทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา
13. เทศบาลเมืองเสนา	14. เทศบาลตำบลท่าเรือ
15. เทศบาลเมืองพิจิตร	16. เทศบาลเมืองบางมูลนาก
17. เทศบาลตำบลตะพานหิน	18. เทศบาลเมืองพิษณุโลก
19. เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์	20. เทศบาลตำบลหล่มสัก
21. เทศบาลเมืองลพบุรี	22. เทศบาลเมืองบ้านหมี่
23. เทศบาลตำบลโคกสำโรง	24. เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
25. เทศบาลตำบลอัมพวา	26. เทศบาลเมืองสมุทรปราการ
27. เทศบาลเมืองพระประแดง	28. เทศบาลเมืองสมุทรสาคร
29. เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน	30. เทศบาลเมืองสระบุรี
31. เทศบาลตำบลหนองแค	32. เทศบาลตำบลแก่งคอย

33. เทศบาล เมืองสิงห์บุรี	34. เทศบาล เมืองสุโขทัยธานี
35. เทศบาล เมืองสวรรคโลก	36. เทศบาล เมืองสุพรรณบุรี
37. เทศบาล ตำบลสองพี่น้อง	38. เทศบาล เมืองอ่างทอง
39. เทศบาล ตำบลป่าโมก	40. เทศบาล เมืองอุทัยธานี

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 การคัดเลือกตัวแปร

ในการศึกษาวิจัย เพื่อจัดลำดับความสำคัญของชุมชนเมืองในภาคกลางครั้งนี้ ได้คัดเลือกตัวแปรที่เกี่ยวกับกิจกรรมภายในชุมชน ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของชุมชนเมือง และเป็นตัวแปรที่ชี้ให้เห็นถึงขนาด หน้าที่ และความสำคัญของชุมชนเมืองอย่างแท้จริง จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ด้านประชากรและสังคม ด้านสาธารณูปโภคและการบริการของเอกชน ด้านการเงินการคลัง ด้านการค้าและบริการ รวม 38 แห่ง ดังนี้

5.1.1 ด้านประชากรและสังคม ได้แก่

1. พื้นที่เทศบาล
2. จำนวนบ้าน
3. จำนวนประชากร
4. ความหนาแน่นของประชากร
5. จำนวนโรงเรียนอนุบาล
6. จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา
7. จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา
8. จำนวนนักเรียนสายสามัญ
9. จำนวนครูสายสามัญ
10. จำนวนสถาบันทางศาสนา
11. จำนวนแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐ
12. จำนวนพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ
13. จำนวนเตียงคนไข้ในโรงพยาบาลของรัฐ
14. จำนวนสถานพยาบาลเอกชน
15. จำนวนร้านขายยา

5.1.2 ด้านสาธารณูปโภคและการบริการของเอกชน ได้แก่

1. จำนวนไปรษณีย์ภัณฑ์
2. จำนวนเลขหมายผู้ใช้โทรศัพท์
3. จำนวนผู้ใช้น้ำประปา
4. ปริมาณน้ำประปาที่ใช้
5. จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า
6. ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้
7. จำนวนโรงแรม
8. จำนวนห้องพักในโรงแรม
9. จำนวนสำนักงานประกันภัย

5.1.3 ด้านการเงินการคลัง ได้แก่

1. จำนวนธนาคาร
2. จำนวนยอดเงินฝาก
3. จำนวนยอดเงินกู้
4. จำนวนภาษีอากร
5. รายได้จริงของเทศบาล
6. รายจ่ายจริงของเทศบาล
7. จำนวนเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

5.1.4 ด้านการค้าและบริการ ได้แก่ จำนวนร้านค้าดังนี้

1. ร้านค้าปลีก
2. ร้านค้าส่ง
3. ร้านบริการ
4. ร้านค้าปลีก-ค้าส่ง
5. ร้านค้าปลีก-บริการ
6. ร้านค้าส่ง-บริการ
7. ร้านค้าปลีก-ค้าส่ง-บริการ

5.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

เนื่องจากทำการศึกษาในเขตของชุมชนเมืองของพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งมีขนาดใหญ่มาก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทั้งหมด แหล่งที่มาของข้อมูล ได้จากการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารทางราชการ หนังสือ และ เอกสารจากห้องสมุด ดังต่อไปนี้

1. กองทะเบียน กองราชการส่วนท้องถิ่น กองคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง
2. กองเศรษฐกิจและสถิติ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
3. กองประปาภูมิภาค กรมโยธาธิการ
4. กองเศรษฐกิจพลังงานไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
5. กองสถิติ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
6. การสื่อสารแห่งประเทศไทย
7. กองการประกอบโรคศิลป์ กองสาธารณสุขภูมิภาค กองโรงพยาบาลภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข
8. กรมทางหลวง
9. กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์
10. กองวิจัย สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
11. ส่วนกำกับและวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
12. ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย
13. ห้องสมุดภาควิชาภูมิศาสตร์ และห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
14. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
15. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
16. หอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.3.1 การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) นำข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 38 ตัวแปรที่ได้จากการรวบรวมและค้นคว้ามาทำการวิเคราะห์

ด้วยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ เพื่อหาตัวแปรที่มีความสำคัญในการจัดลำดับความสำคัญของชุมชน โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ของตัวแปรบนตัวประกอบ และนำค่าน้ำหนักนั้นไปคำนวณหาค่าคะแนนความสำคัญของชุมชน ทั้งนี้อาศัยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

5.3.2 การคำนวณค่าคะแนนความสำคัญของชุมชน ค่าคะแนนความสำคัญของชุมชนแต่ละชุมชนได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างค่าน้ำหนักบนตัวประกอบกับค่าของตัวแปรดังสมการ

$$y_i = \sum_{p=1}^n a_{ip} x_p$$

เมื่อ y_i = ค่าคะแนนความสำคัญของแต่ละชุมชน
 a_{ip} = ค่าน้ำหนัก (Loading บน Component ที่ i ของตัวแปร p
 p = ค่าตัวแปรของแต่ละชุมชน

คะแนนความสำคัญที่ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างค่าน้ำหนักและค่าของตัวแปรในแต่ละชุมชนที่ได้ ถ้าคะแนนที่คำนวณได้มีค่ามาก แสดงว่าชุมชนนั้นมีความสำคัญสูง ในทำนองเดียวกันถ้าคะแนนที่คำนวณได้มีค่าน้อย แสดงว่าชุมชนนั้นมีความสำคัญต่ำ โดยพิจารณาเปรียบเทียบจากคะแนนความสำคัญของชุมชนเมืองในภาคกลางทั้งหมด

5.3.3 การจัดลำดับความสำคัญและการจำแนกกลุ่มของชุมชนเมือง เมื่อได้คะแนนความสำคัญของชุมชนเมืองแต่ละชุมชนแล้ว นำค่าคะแนนมาเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามความสำคัญและจำแนกกลุ่มชุมชนเมืองตามคะแนนความสำคัญเพื่อจัดลำดับความสำคัญของชุมชนเมือง โดยชุมชนเมืองกลุ่มที่มีค่าคะแนนความสำคัญภายในกลุ่มสูงจะเป็นชุมชนเมืองในลำดับที่ 1 ชุมชนเมืองกลุ่มที่มีค่าคะแนนความสำคัญภายในกลุ่มรองลงมาจะเป็นชุมชนเมืองในลำดับที่ 2 และ ๓ ตามลำดับ ซึ่งการจัดลำดับความสำคัญของชุมชนเมืองออกเป็นกลุ่มตามคะแนนความสำคัญนี้อาศัยวิธีการสะสมของ $\sqrt{f(y)}$ จาก Cumulative $\sqrt{f(y)}$ Rule

เมื่อ f = จำนวนชุมชนเมืองที่มีค่าคะแนนอยู่ในช่วงหนึ่ง ๆ
 y = คะแนนความสำคัญที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของชุมชนเมือง

5.3.4 การพิสูจน์สมมติฐาน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของขนาดและหน้าที่ของชุมชนเมืองในแต่ละลำดับ
- 6.2 เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานของรัฐในการพัฒนาระบบชุมชนในภาคกลาง

7. นิยามศัพท์

ลำดับความสำคัญ หมายถึง ลำดับขนาดของชุมชนเมืองที่กระจายอยู่ในพื้นที่ศึกษา
 ชุมชนเมือง หมายถึง เทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช 2496